Samling af Afgørelser

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT
M. SZPUNAR
fremsat den 26. juni 2018 [1]

Sag C-419/17 P

Deza a.s.
mod

Det Europæiske Kemikalieagentur

»Appel – udarbejdelse af en liste over stoffer, der kræver godkendelse – optagelse på listen over stoffer, der er identificeret med henblik på senere at blive optaget i bilag XIV – ajourføring af optagelsen af stoffet bis(2-ethylhexyl)phthalat (DEHP) på listen – angivelige fejl i fortolkningen og anvendelsen af forordning (EF) nr. 1907/2006 samt af retssikkerhedsprincippet«

I. Indledning

1. Deza a.s. (herefter »appellanten«) har i appelskriftet nedlagt påstand om ophævelse af Den Europæiske Unions Rets dom af 11. maj 2017, Deza mod ECHA [2], hvori Retten ikke gav appellanten medhold i påstanden om annullation af Det Europæiske Kemikalieagenturs (ECHA) afgørelse ED/108/2014 af 12. december 2014, som ajourførte og supplerede den eksisterende registrering af et kemisk stof på listen over stoffer, der er identificeret med henblik på senere at blive optaget i bilag XIV til forordning (EF) nr. 1907/2006 [3], og identificerede dette stof som et stof med hormonforstyrrende egenskaber som omhandlet i forordningens artikel 57, litra f) (herefter »den omtvistede afgørelse«).

2. I overensstemmelse med Domstolens anmodning er dette forslag til afgørelse begrænset til en bedømmelse af det første appelanbringende. Dette anbringende vedrører Rettens fejlagtige fortolkning og anvendelse af REACH-forordningen, idet Retten forkastede første klagepunkt vedrørende ECHA's afgørelse, hvorved appellanten havde påberåbt sig, at denne afgørelse var vedtaget »ultra vires«.

1 – Originalsprog: fransk.

2 – T-115/15, EU:T:2017:329, herefter »den appellerede dom«.

3 – Europa-Parlamentets og Rådets forordning af 18.12.2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH), om oprettelse af et europæisk kemikalieagentur og om ændring af direktiv 1999/45/EF og ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissionens forordning (EF) nr. 1488/94 samt Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissionens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EØF, 93/105/EF og 2000/21/EF (EUT 2006, L 396, s. 1, herefter »REACH-forordningen«).

3. Det første anbringendes første led vedrører i det væsentlige fortolkningen af REACH-forordningens artikel 57 og giver Domstolen lejlighed til at videreudvikle sin praksis med hensyn til denne bestemmelse, som navnlig består af dommene i sagerne Polynt mod ECHA [4] og Hitachi Chemical Europe og Polynt mod ECHA [5]. Anbringendets andet og tredje led vedrører de proceduremæssige aspekter af optagelsen af et kemisk stof på listen over stoffer, der er identificerede med henblik på senere at blive optaget i bilag XIV til REACH-forordningen (herefter »kandidatlisten«), der indeholder de stoffer, der er underlagt godkendelsesproceduren.

II. Retsforskrifter

4. REACH-forordningens afsnit VII indeholder denne forordnings artikel 55-66 og regulerer godkendelsesproceduren.

5. I overensstemmelse med principperne i REACH-forordningens artikel 56, som har overskriften »Generelle bestemmelser«, må en producent, importør eller downstream-bruger i princippet ikke markedsføre et stof til en anvendelse eller selv anvende det, hvis det pågældende stof er optaget i bilag XIV, bortset fra de i bestemmelsen anførte tilfælde.

6. REACH-forordningens artikel 57 med overskriften »Stoffer til optagelse i bilag XIV« bestemmer:

»Følgende stoffer kan optages i bilag XIV i henhold til proceduren i artikel 58:

[…]

c) stoffer, der opfylder kriterierne for klassificering i fareklassen reproduktionstoksicitet kategori 1A eller 1B, skadelige virkninger for seksuel funktion og forplantningsevnen eller for udviklingen, i henhold til punkt 3.7 i bilag I til forordning (EF) nr. 1272/2008

[…]

f) stoffer – som f.eks. stoffer med hormonforstyrrende egenskaber eller stoffer med persistente, bioakkumulerende og toksiske eller meget persistente og meget bioakkumulerende egenskaber, der ikke opfylder kriterierne i litra d) eller e) – for hvilke der foreligger videnskabelig dokumentation for sandsynlige alvorlige virkninger på menneskers sundhed eller miljøet, der er problematiske i samme grad som virkningerne af de andre stoffer, der er anført i litra a)-e); disse stoffer identificeres enkeltvis i overensstemmelse med den i artikel 59 fastlagte procedure.«

7. REACH-forordningens artikel 59 med overskriften »Identifikation af de stoffer, der er nævnt i artikel [57]« bestemmer:

»1. Proceduren i stk. 2-10 finder anvendelse med henblik på identifikation af stoffer, der opfylder kriterierne i artikel 57, og udarbejdelse af en liste over stoffer, der senere skal optages i bilag XIV. […]

2. [Europa-]Kommissionen kan anmode [ECHA] om at udarbejde et dossier i overensstemmelse med de relevante punkter i bilag XV for stoffer, der efter dens opfattelse opfylder kriterierne i artikel 57. […]

3. Enhver medlemsstat kan udarbejde et dossier i overensstemmelse med bilag XV for stoffer, der efter dens opfattelse opfylder kriterierne i artikel 57, og fremsende dette til [ECHA]. […]

4 – Dom af 15.3.2017 (C-323/15 P, EU:C:2017:207, præmis 24 og 25).

5 – Dom af 15.3.2017 (C-324/15 P, EU:C:2017:208, præmis 24 og 25).

[…]

5. Senest 60 dage efter rundsendelsen kan de andre medlemsstater eller [ECHA] i relation til kriterierne i artikel 57 kommentere identifikationen af stoffet i dossieret over for [ECHA].

6. Hvis [ECHA] ikke modtager eller selv fremsætter kommentarer, skal det optage stoffet på den i stk. 1 omhandlede liste. […]

7. [ECHA] skal, når det har modtaget eller fremsat kommentarer, forelægge dossieret for Medlemsstatsudvalget senest 15 dage efter udløbet af den periode på 60 dage, der er nævnt i stk. 5.

8. Hvis der i Medlemsstatsudvalget inden for en periode på 30 dage efter forelæggelsen opnås enstemmighed om identifikationen, skal [ECHA] optage stoffet på den i stk. 1 nævnte liste. […]

9. Hvis der ikke opnås enstemmighed i Medlemsstatsudvalget, skal Kommissionen udarbejde et udkast til forslag om identifikation af stoffet inden tre måneder efter modtagelsen af Medlemsstatsudvalgets udtalelse. Der træffes endelig afgørelse om identifikation af stoffet i henhold til den i artikel 133, stk. 3, nævnte procedure.

10. [ECHA] skal offentliggøre og ajourføre den i stk. 1 nævnte liste på sin hjemmeside, så snart der er truffet afgørelse om at optage stoffet.«

III. Tvistens baggrund og den omtvistede afgørelse

8. Appellanten er et tjekkisk aktieselskab, som fremstiller, markedsfører og anvender det kemiske stof bis(2-ethylhexyl)phtalat (DEHP).

9. Ved afgørelse af 28. oktober 2008 optog ECHA's administrerende direktør DEHP på kandidatlisten med den begrundelse, at DEHP var blevet identificeret som et reproduktionstoksisk stof som omhandlet i REACH-forordningens artikel 57, litra c).

10. Ved forordning (EU) nr. 143/2011 [6] optog Kommissionen derefter DEHP i bilag XIV til REACH-forordningen.

11. Den 26. august 2014 fremsendte Kongeriget Danmark fire dossierer i overensstemmelse med bilag XV til forordningen og foreslog, at DEHP og tre andre kemiske stoffer blev identificeret som hormonforstyrrende stoffer, for hvilke der forelå videnskabelig dokumentation for sandsynlige alvorlige virkninger på såvel menneskers sundhed som miljøet som omhandlet i REACH-forordningens artikel 57, litra f), og at kandidatlisten blev suppleret tilsvarende (herefter »Kongeriget Danmarks oprindelige forslag«).

12. Kongeriget Danmarks oprindelige forslag var genstand for en høring af de berørte parter i overensstemmelse med kravet i REACH-forordningens artikel 59, stk. 4 og 5. På dette trin viste det sig, at Kongeriget Danmarks oprindelige forslag på grund af modstand fra flere medlemmer af Medlemsstatsudvalget ikke ville blive godkendt enstemmigt.

13. Efterfølgende delte Kongeriget Danmark sit oprindelige forslag op i otte dele, nemlig fire dele med henblik på at identificere disse fire kemiske stoffer som hormonforstyrrende stoffer, der kan have alvorlige virkninger på menneskers sundhed som omhandlet i REACH-forordningens artikel 57, litra f), og fire dele med henblik på at identificere disse fire kemiske stoffer som hormonforstyrrende stoffer, der kan have alvorlige virkninger på miljøet i samme bestemmelses forstand.

6 – Kommissionens forordning af 17.2.2011 om ændring af bilag XIV til forordning nr. 1907/2006 (EUT 2011, L 44, s. 2).

14. Siden trak Kongeriget Danmark sit forslag tilbage, for så vidt som det tilsigtede at optage stofferne, bortset fra DEHP, på kandidatlisten med den begrundelse, at der var tale om hormonforstyrrende stoffer, der kan have alvorlige virkninger på miljøet som omhandlet i REACH-forordningens artikel 57, litra f).

15. I sidste ende stødte kun identifikationen af DEHP som et stof med hormonforstyrrende egenskaber, der kan have alvorlige virkninger på miljøet, ikke på modstand fra Medlemsstatsudvalgets medlemmer.

16. Den 12. december 2014 vedtog ECHA's administrerende direktør den omtvistede afgørelse, som ajourførte og supplerede den eksisterende registrering af stoffet DEHP på kandidatlisten og identificerede dette stof som et stof med hormonforstyrrende egenskaber, for hvilket der forelå videnskabelig dokumentation for sandsynlige alvorlige virkninger på miljøet som omhandlet i REACH-forordningens artikel 57, litra f).

IV. Sagen for Retten og den appellerede dom

17. I stævningen havde appellanten nedlagt påstand om, at den omtvistede afgørelse annulleredes, for så vidt som den ajourførte og supplererede den eksisterende registrering af stoffet DEHP på kandidatlisten med henblik på en eventuel optagelse i bilag XIV til REACH-forordningen.

18. Med det første anbringende foreholdt appellanten ECHA, at denne havde truffet den omtvistede afgørelse »ultra vires«. Appellanten havde nærmere bestemt anført for det første, at REACH-forordningen ikke indeholder en bestemmelse, der giver ECHA beføjelse til at supplere en eksisterende registrering af et kemisk stof på kandidatlisten, for det andet en tilsidesættelse af procedurereglerne i forordningens artikel 59 og for det tredje en omgåelse af de særlige procedurer, der er fastsat med henblik på identifikationen af stoffer som særligt problematiske hormonforstyrrende stoffer som omhandlet i REACH-forordningens artikel 57, litra f).

19. Ved den appellerede dom frifandt Retten ECHA for påstanden om annullation af den omtvistede afgørelse.

V. Retsforhandlingerne for Domstolen og parternes påstande

20. Ved appelskrift indleveret til Domstolens Justitskontor den 11. juli 2017 har appellanten iværksat nærværende appelsag.

21. Appellanten har nedlagt påstand om, at Domstolen ophæver den appellerede dom i sin helhed og annullerer den omtvistede afgørelse, og at ECHA tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

22. ECHA har nedlagt påstand om, at appellen forkastes, og at appellanten tilpligtes at betale sagens omkostninger.

23. Kongeriget Danmark og Kongeriget Sverige støtter ECHA's påstande.

VI. Bedømmelse

24. Det første anbringende i appellantens appel er opdelt i tre led, som i det væsentlige indeholder de i punkt 18 i nærværende forslag til afgørelse nævnte elementer fra det første anbringende i den sag, som blev anlagt til prøvelse af den omtvistede afgørelse. Disse tre led vedrører således den i REACH-forordningens artikel 59 fastsatte procedure til identificering af særligt problematiske kemiske stoffer, som gennemføres med henblik på en eventuel optagelse af disse stoffer i bilag XIV til forordningen.

25. Derfor vil jeg først fremsætte bemærkninger til identifikationsproceduren i REACH-forordningens artikel 59, og derefter vil jeg analysere de tre led af appellens første anbringende.

A. Om optagelse af et kemisk stof på kandidatlisten

26. I den ved REACH-forordningen indførte ordning er godkendelsesproceduren en af måderne til regulering af kemiske stoffer, der har til formål at sikre, at de særligt problematiske stoffer efterhånden erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige [7].

27. Med henblik herpå angives i REACH-forordningens artikel 57, litra a)-f), de kemiske stoffers iboende egenskaber, som anses for særligt problematiske stoffer, og som gør det muligt at optage disse stoffer i forordningens bilag XIV, som har overskriften »Fortegnelse over stoffer, der kræver godkendelse«. I øvrigt kan ethvert stof i REACH-forordningens bilag XIV anvendes eller markedsføres, såfremt Kommissionen har givet den person, som har indgivet en ansøgning herom, en godkendelse i overensstemmelse med forordningens artikel 60-64.

28. Den foreliggende sag vedrører imidlertid hverken en akt, hvorved et stof er blevet optaget i bilag XIV til REACH-forordningen, eller en afgørelse vedrørende en ansøgning om godkendelse, men optagelsen af et stof på kandidatlisten. En sådan optagelse er det forudgående trin til optagelsen af et stof i bilag XIV til REACH-forordningen.

29. Identificeringen af sådanne stoffer varetages hovedsageligt af ECHA, som udfører denne opgave efter proceduren i REACH-forordningens artikel 59.

30. Denne procedure begynder, når en medlemsstat eller ECHA selv på Kommissionens anmodning foreslår at identificere et stof som et særligt problematisk stof af de i REACH-forordningens artikel 57, litra a)-f), nævnte grunde. I disse tilfælde er medlemsstaten eller ECHA forpligtet til at udarbejde et dossier vedrørende det pågældende stof. Medlemsstaterne og ECHA kan fremsætte deres bemærkninger til identificeringen af det pågældende stof [8].

31. Hvis ECHA ikke modtager eller selv fremsætter kommentarer, skal ECHA optage det pågældende stof på kandidatlisten. I modsat fald skal agenturet forelægge dossieret for Medlemsstatsudvalget. Hvis der i Medlemsstatsudvalget opnås enstemmighed om identifikationen, optager ECHA stoffet på kandidatlisten [9].

7 – Jf. REACH-forordningens artikel 55 og 22. betragtning hertil. Om godkendelsesproceduren, jf. tillige generaladvokat Mengozzis forslag til afgørelse Polynt mod ECHA samt Hitachi Chemical Europe og Polynt mod ECHA (C-323/15 P og C-324/15 P, EU:C:2016:727, punkt 49-51).

8 – REACH-forordningens artikel 59, stk. 2, 3 og 5.

9 – REACH-forordningens artikel 59, stk. 6-8.

32. Et stof, som ECHA har identificeret som et særligt problematisk stof af de i REACH-forordningens artikel 57 nævnte grunde, og som herved er blevet optaget på kandidatlisten, kan ikke (umiddelbart og automatisk) optages i forordningens bilag XIV. Identifikationen af et sådant stof og dets optagelse på kandidatlisten udgør i princippet det forudgående trin til optagelse i REACH-forordningens bilag XIV. Derfor går optagelsen af et stof på kandidatlisten i princippet forud for kravet om at indhente en godkendelse til markedsføring og brug af dette stof.

33. Uafhængigt af denne sammenhæng mellem optagelsen af et stof på kandidatlisten og dets optagelse i REACH-forordningens bilag XIV er der hovedsageligt tre retlige forpligtelser, som følger af den omstændighed, at et stof er blevet identificeret som et særligt problematisk stof, men endnu ikke er blevet optaget i dette bilag [10].

34. For det første pålægger REACH-forordningens artikel 7, stk. 2, producenten eller importøren af artikler (produkter) en forpligtelse til at underrette ECHA, hvis et stof fra kandidatlisten er til stede i disse artikler i en mængde eller koncentration, som overstiger de i bestemmelsen fastsatte tærskelværdier.

35. For det andet skal leverandøren af et stof eller en blanding ifølge REACH-forordningens artikel 31, stk. 1, litra c), forsyne modtageren med et sikkerhedsdatablad, hvis et stof af andre grunde end de i forordningens artikel 31, stk. 1, litra a) og b), nævnte er optaget på kandidatlisten. Efter min opfattelse omfatter forpligtelsen i REACH-forordningens artikel 31, stk. 1, litra c), især stoffer, som er identificerede som særligt problematiske stoffer af de i forordningens artikel 57, litra f), nævnte grunde, da de i denne forordnings artikel 31, stk. 1, litra a) og b), nævnte grunde i princippet svarer til grundene i nævnte forordnings artikel 57, litra a)-e).

36. For det tredje bestemmer REACH-forordningens artikel 33, stk. 1 og 2, at enhver leverandør af en artikel indeholdende et kandidatstof i en koncentration, som overstiger en i bestemmelsen specificeret tærskelværdi, skal forsyne modtageren af den pågældende artikel og forbrugeren på dennes anmodning med oplysninger, som leverandøren råder over, og som er tilstrækkelige til, at artiklen kan anvendes sikkert, herunder som et minimum stoffets navn.

B. Om det første anbringendes første led vedrørende anerkendelsen af ECHA's afledte beføjelse til at supplere en eksisterende identifikation

37. Med det første anbringendes første led har appellanten gjort gældende, at ECHA i modsætning til Rettens opfattelse, der er kommet til udtryk i den appellerede doms præmis 48-82, ikke har beføjelse til at identificere DEHP som et særligt problematisk hormonforstyrrende stof i henhold til REACH-forordningens artikel 57, litra f), da DEHP allerede var blevet identificeret som et reproduktionstoksisk stof som omhandlet i forordningens artikel 57, litra c).

38. Til støtte for dette led har appellanten påberåbt sig tre særskilte argumenter, som kan sammenfattes som følger. For det første har Domstolen i sin praksis vedrørende REACH-forordningens artikel 57 udelukket ECHA's beføjelse til at supplere en eksisterende registrering af et kemisk stof på kandidatlisten, som allerede er identificeret som særligt problematisk.

10 – For visse overvejelser vedrørende de forpligtelser, som følger af optagelsen af et stof på kandidatlisten, se L. Bergkamp og N. Herbatschek: »The »Once an Article, Always an Article« Approach: Reflections on the Advocate General's Opinion on the Concept of »Articles« Under REACH«, *European Journal of Risk Regulation*, 2015, 6(1), s. 156. I øvrigt har retslitteraturen identificeret andre konsekvenser af optagelsen af et kemisk stof på kandidatlisten bl.a. en »stigmatisering« af det pågældende stof på markedet. Dette viser sig dels i forbrugerens præferencer, idet disse forsøger at undgå produkter med »stigmatiserede« stoffer, dels i de erhvervsdrivendes valg, idet disse har tendens til at indstille brugen af sådanne stoffer. Jf. K. Nordlander, C.-M. Simon og H. Pearson: »Hazard v. Risk in EU Chemicals Regulation«, *European Journal of Risk Regulation*, 2010, 1(3), s. 248.

For det andet er de kriterier, som er udviklet i retspraksis med hensyn til interne afledte beføjelser, ikke opfyldt i den foreliggende sag, hvorfor Retten med urette har anerkendt ECHA's beføjelse i denne henseende. For det tredje vil en ordlydsfortolkning og en systematisk fortolkning af REACH-forordningens bestemmelser bekræfte appellantens standpunkt.

1. Retspraksis vedrørende REACH-forordningens artikel 57

a) Parternes synspunkter

39. Inden for rammerne af det første anbringendes første led har appellanten påberåbt sig retspraksis vedrørende REACH-forordningens artikel 57, hvoraf selskabet har udledt, at Domstolen har udelukket ECHA's beføjelse til at supplere en eksisterende registrering af et kemisk stof på kandidatlisten. I denne forbindelse har appellanten nævnt de sager, som gav anledning til dommene i sagerne Polynt mod ECHA[11] og Hitachi Chemical Europe og Polynt mod ECHA[12]. Det fremgår af disse domme, at REACH-forordningens artikel 57, litra f), vedrører stoffer, som ikke kan identificeres på grundlag af kriterierne i forordningens artikel 57, litra a)-e), eller som endnu ikke er blevet identificeret og optaget på kandidatlisten på grundlag af disse kriterier.

40. I sit svarskrift har ECHA for det første anført, at appellantens argument, hvorefter en identifikation i henhold til REACH-forordningens artikel 57, litra a)-e), er til hinder for en identifikation i henhold til forordningens artikel 57, litra f), ikke er blevet fremsat for Retten og derfor skal afvises.

41. For det andet er ECHA af den opfattelse, at dette argument – forudsat, at det antages til realitetsbehandling – er ugrundet.

42. Kongeriget Danmark og Kongeriget Sverige har gjort gældende, at ECHA er beføjet til at supplere en eksisterende registrering på kandidatlisten.

b) Om formaliteten

43. Hvad angår den af ECHA rejste formalitetsindsigelse har appellanten faktisk ikke for Retten berørt sammenhængen mellem REACH-forordningens artikel 57, litra a)-e), og artikel 57, litra f). Appellanten har således heller ikke gjort gældende, at denne sammenhæng er til hinder for, at en eksisterende registrering på kandidatlisten suppleres. I øvrigt har appellanten heller ikke for Retten påberåbt sig Domstolens praksis vedrørende REACH-forordningens artikel 57.

44. Det bemærkes imidlertid, at appellanten til støtte for det første anbringendes første led har anført, at to kategorier af stoffer kan være omfattet af anvendelsesområdet for REACH-forordningens artikel 57, litra f), nemlig stoffer, som ikke kan identificeres på grundlag af kriterierne i forordningens artikel 57, litra a)-e), og stoffer, som endnu ikke er blevet identificeret og optaget på kandidatlisten på grundlag af disse kriterier.

45. Jeg tror ikke, at appellanten med dette argument tilsigter at påvise, at optagelsen af et kemisk stof på kandidatlisten af de i REACH-forordningens artikel 57, litra a)-e), nævnte grunde er ensbetydende med, at stoffet ikke opfylder kriterierne i forordningens artikel 57, litra f). Hvis dette var tilfældet, ville argumentet vedrøre et materielt aspekt af ordningen for regulering af kemiske stoffer og udgøre et nyt

11 – Dom af 15.3.2017, Polynt mod ECHA (C-323/15 P, EU:C:2017:207, præmis 24 og 25).

12 – Dom af 15.3.2017, Hitachi Chemical Europe og Polynt mod ECHA (C-324/15 P, EU:C:2017:208, præmis 24 og 25).

argument. Jeg mener imidlertid, at dette argument vedrører spørgsmålet om, hvorvidt ECHA har udtømt sin beføjelse til at optage et kemisk stof på kandidatlisten efter den første identifikation af dette stof som særligt problematisk. Der er derfor tale om den samme argumentation som den, der blev fremført for Retten.

46. Det er korrekt, at appellanten ikke har påberåbt sig Domstolens praksis vedrørende REACH-forordningens artikel 57 for Retten. Det er imidlertid fra denne retspraksis, at appellanten har draget sine konklusioner i tråd med den argumentation, som blev fremført til støtte for det første anbringende i søgsmålet, hvorefter ECHA ikke havde beføjelse til for anden gang at »optage« DEHP på kandidatlisten.

47. Jeg er derfor af den opfattelse, at appellantens argument – bestridt af ECHA – inden for rammerne af det første anbringendes første led kan antages til realitetsbehandling.

c) Om realiteten

48. Inden for rammerne af det første anbringendes første led har appellanten angivet, at ECHA's beføjelse til at supplere en eksisterende identifikation af DEHP er udelukket i henhold til Domstolens praksis vedrørende REACH-forordningens artikel 57.

49. Jeg kan imidlertid ikke tilslutte mig dette synspunkt.

50. Domstolen fastslog ganske vist i præmis 35 i FCD- dommen og FMB- dommen [13], at de særligt problematiske stoffer er sådanne stoffer, som er omhandlet dels i REACH-forordningens artikel 57, litra a)-e), som følge af deres iboende egenskaber, dels i forordningens artikel 57, litra f), dvs. »alle andre stoffer«, for hvilke der foreligger videnskabelig dokumentation for sandsynlige alvorlige virkninger på menneskers sundhed eller miljøet, der er problematiske i samme grad som virkningerne af de andre stoffer, der er anført i [REACH-forordningens artikel 57], litra a)-e).

51. I samme tråd henviste Domstolen i de domme, som appellanten udtrykkeligt har påberåbt til støtte for sin appel, nærmere bestemt præmis 24 i dommene i sagerne Polynt mod ECHA [14] og Hitachi Chemical Europe og Polynt mod ECHA [15], kort til ordlyden af REACH-forordningens artikel 57, litra a)-e), for derefter at angive, at forordningens artikel 57, litra f), omfatter »alle de andre stoffer, der ikke opfylder nogen af de førnævnte kriterier«. Derefter forklarede Domstolen i dommenes præmis 25, at »der i artikel 57, litra f), er fastsat en selvstændig mekanisme, der gør det muligt at identificere stoffer – der ikke allerede er blevet betegnet som sådanne i medfør af denne bestemmelse – som særligt problematiske«.

52. I modsætning til den af appellanten fremførte fortolkning mener jeg imidlertid ikke, at de passager, som er nævnt i foregående punkt i nærværende forslag til afgørelse, og hvorefter REACH-forordningens artikel 57, litra f), vedrører særligt problematiske stoffer, »der ikke allerede er blevet betegnet som sådanne i medfør af denne bestemmelse«, henviser til ECHA's synspunkt, idet dette ikke i det foreliggende tilfælde tidligere har identificeret et berørt stof som et særligt problematisk stof som omhandlet i REACH-forordningens artikel 57, litra a)-e).

13 – Dom af 10.9.2015 (C-106/14, EU:C:2015:576).

14 – Dom af 15.3.2017 (C-323/15 P, EU:C:2017:207).

15 – Dom af 15.3.2017 (C-324/15 P, EU:C:2017:208).

53. Det forekommer mig, at disse passager snarere vedrører EU-lovgivers synspunkt, idet denne har suppleret listen over de grunde, for hvilke et stof kan optages på kandidatlisten, med øvrige grunde, som ikke er nævnt i REACH-forordningens artikel 57, litra a)-e), og som ikke er udtømmende. Derfor indebærer identifikationen af et stof som et særligt problematisk stof af de i REACH-forordningens artikel 57, litra f), nævnte grunde ikke, at stoffet ikke tillige kan identificeres som et særligt problematisk stof af de i forordningens artikel 57, litra a)-e), nævnte grunde.

54. Denne fortolkning understøttes af en grundig gennemgang af retspraksis vedrørende REACH-forordningens artikel 57. Jeg bemærker således, at det fremgår af de passager i dommene i sagerne Polynt mod ECHA [16] og Hitachi Chemical Europe og Polynt mod ECHA [17], som appellanten ligeledes har påberåbt sig, og som er nævnt i punkt 51 i nærværende forslag til afgørelse, at REACH-forordningens artikel 57, litra f), vedrører alle andre stoffer, »der ikke opfylder nogen *af de førnævnte kriterier*« [18]. I øvrigt har Domstolen bl.a. i præmis 29 i dommene i sagerne Polynt mod ECHA [19] og Hitachi Chemical Europe og Polynt mod ECHA [20] analyseret REACH-forordningens artikel 57 og redegjort for, hvad EU-lovgiver har haft til hensigt ved at give bestemmelsen en sådan struktur.

55. Af samme grunde skal de passager, hvori Domstolen angav, at REACH-forordningens artikel 57, litra f), omfatter »alle [de] andre stoffer«, forstås således, at de ikke vedrører de andre stoffer som sådanne, men de grunde, af hvilke et stof kan optages på kandidatlisten.

56. I lyset af disse betragtninger finder jeg, at den fortolkning af retspraksis vedrørende REACH-forordningens artikel 57, som appellanten har fremført inden for rammerne af det første anbringendes første led, ikke kan tiltrædes.

2. Doktrinen om afledte beføjelser

a) Parternes synspunkter

57. Appellanten har gjort gældende, at doktrinen om interne afledte beføjelser ikke kan gøres til genstand for en udvidende fortolkning. Appellanten har således bestridt Rettens betragtninger i den appellerede doms præmis 70, hvorefter det var nødvendigt at anerkende ECHA en afledt beføjelse bl.a. for at nå målet i REACH-forordningen. Ifølge appellanten kan der ikke udledes en afledt beføjelse af nævnte mål, fordi de vigtigste normer til afgrænsning af ECHA's beføjelse i sådanne tilfælde vil være bestemmelserne, som afgrænser forordningens formål.

58. I samme tråd har appellanten anført, at anerkendelsen af ECHA's afledte beføjelse hverken er nødvendig for at nå REACH-forordningens mål eller sikre dens effektive virkning, idet agenturet kan vælge en anden form for regulering, bl.a. begrænsningerne i forordningens afsnit VIII.

59. ECHA er af den opfattelse, at appellanten har fejlfortolket Rettens ræsonnement. Ifølge ECHA har Retten begrænset sig til at fortolke REACH-forordningens artikel 59, stk. 8, således, at den skulle have antaget, at REACH-forordningens artikel 59, stk. 8, udtrykkeligt bemyndiger ECHA til at optage et stof, som allerede befinder sig på kandidatlisten, på denne liste på grund af en anden iboende egenskab i samme forordnings artikel 57.

16 – Dom af 15.3.2017 (C-323/15 P, EU:C:2017:207, præmis 24).

17 – Dom af 15.3.2017 (C-324/15 P, EU:C:2017:208, præmis 24).

18 – Min fremhævelse.

19 – Dom af 15.3.2017 (C-323/15 P, EU:C:2017:207).

20 – Dom af 15.3.2017 (C-324/15 P, EU:C:2017:208).

b) Bedømmelse

60. Hvad angår appellantens argument, hvorefter Retten har anvendt doktrinen om interne afledte beføjelser fejlagtigt, er jeg enig med ECHA, som er af den opfattelse, at Retten i den appellerede dom har anerkendt ECHA's beføjelse til at vedtage den omtvistede afgørelse, men uden at støtte sig på doktrinen om interne afledte beføjelser.

61. Som Retten har bemærket i præmis 44 i den appellerede dom, er det appellanten, der – i modsætning til, hvad ECHA har gjort gældende – har gjort gældende, at ECHA's beføjelse til at supplere en eksisterende registrering vedrørende et kemisk stof på kandidatlisten ikke kan følge af doktrinen om »afledte beføjelser«.

62. Det er rigtigt, at Retten i den appellerede doms præmis 52 har anført, at udtrykket »agenturet [skal] optage stoffet på [listen]«, som er indeholdt i REACH-forordningens artikel 59, stk. 8, umiddelbart vedrører den situation, hvor Medlemsstatsudvalget forelægges et dossier, der er udarbejdet i overensstemmelse med bilag XV til forordningen, og som omhandler et stof, som udvalget endnu ikke har fået kendskab til.

63. Det fremgår imidlertid af præmis 54 i den appellerede dom, at Retten for at etablere ECHA's beføjelse til at vedtage den oprindelige afgørelse har antaget, at hverken ordlyden i REACH-forordningens artikel 57 og forordningens artikel 59, stk. 8, eller en anden bestemmelse i forordningen forbyder ECHA at efterprøve, om stoffet har andre iboende egenskaber end dem, der har ført til den oprindelige optagelse af stoffet på kandidatlisten. I øvrigt har Retten i præmis 55 i den appellerede dom anført, at identifikationen af et stof, der anses for at opfylde andre kriterier i et af punkterne i REACH-forordningens artikel 57 end det, der førte til den oprindelige optagelse på kandidatlisten, i teknisk henseende har form af et supplement til den eksisterende registrering. Ifølge Retten er det i denne retning, at ECHA's argument om, at det råder over en »afledt beføjelse« til at supplere en eksisterende registrering, skal forstås.

64. Af ovennævnte grunde kan appellantens argument, som støttes på en fejlagtig anvendelse af doktrinen om interne afledte beføjelser, ikke tiltrædes, da Retten ikke har anvendt denne doktrin i den appellerede dom. Desuden har Retten herved støttet sit ræsonnement på den systematiske og teleologiske fortolkning af REACH-forordningens bestemmelser, som var genstand for min analyse af det sidste argument, som appellanten havde fremført inden for rammerne af appellens første anbringendes første led.

3. Den sproglige og systematiske fortolkning af REACH-forordningens bestemmelser

a) Parternes synspunkter

65. Ifølge appellanten understøttes dennes standpunkt af den sproglige og systematiske fortolkning af REACH-forordningens bestemmelser.

66. I denne forbindelse har appellanten for det første påberåbt sig ordlyden af REACH-forordningens artikel 59, stk. 8, hvorefter ECHA »optager« det stof, som Medlemsstatsudvalget har identificeret i overensstemmelse med forordningens artikel 57, på kandidatlisten. Ordet »optager« angiver nærmere bestemt, at der er tale om stoffer, som endnu ikke er optaget på kandidatlisten. Derfor har appellanten gjort gældende, at hvis det omhandlede stof allerede er optaget på denne liste, kan det ikke optages på ny.

67. I øvrigt understøttes en sådan fortolkning af læsningen af REACH-forordningens artikel 59, stk. 10, som henviser til en afgørelse »om at optage stoffet«.

68. Endelig har appellanten gjort gældende, at det følger af REACH-forordningens artikel 58, stk. 8, hvori det udtrykkeligt er bestemt, at alene Kommissionen har beføjelse til at fjerne stoffer, som ikke opfylder kriterierne i forordningens artikel 57, fra bilag XIV til denne forordning, at lovgiver ikke har villet tillægge et agentur som ECHA en sådan beføjelse, idet det ellers ville have været udtrykkeligt fastsat.

69. Ifølge ECHA forbyder ordlyden af REACH-forordningens artikel 57 og artikel 59, stk. 8, ikke ECHA at efterprøve, om et stof har andre iboende egenskaber end dem, der har ført til den oprindelige optagelse af stoffet på kandidatlisten.

70. Det er i det væsentlige tillige Kongeriget Danmark og Kongeriget Sveriges opfattelse.

b) Bedømmelse

71. Jeg er ikke overbevist af appellantens tese, hvorefter læsningen af REACH-forordningens artikel 59, stk. 8, kunne give det indtryk, at ECHA kun er beføjet til at optage et stof én gang på kandidatlisten. Appellantens konklusioner vedrørende brugen af ordet »optager« i REACH-forordningens artikel 59, stk. 8, finder jeg ikke rammende. Det samme gælder med hensyn til analysen af forordningens artikel 59, stk. 10.

72. Der kan – som jeg har angivet i punkt 33-36 i nærværende forslag til afgørelse – ganske vist udledes tre forpligtelser af optagelsen af et kemisk stof på kandidatlisten, nemlig forpligtelsen til at underrette om artikler med stoffer, der forekommer på kandidatlisten, forpligtelsen til at forsyne modtageren med et sikkerhedsdatablad, og forpligtelsen til at informere modtageren og brugeren om, hvorledes disse artikler kan anvendes sikkert. Der kunne dog anlægges det synspunkt, at den anden »optagelse« af det samme stof på kandidatlisten ikke nødvendigvis skal ændre rækkevidden af disse forpligtelser. Denne tilgang kunne tale for den fortolkning af REACH-forordningens bestemmelser, som appellanten har fremført i forbindelse med det første appelanbringende.

73. Når dette er sagt, bemærker jeg, at optagelsen af et stof på kandidatlisten alene udgør en indledende fase i godkendelsesproceduren og eventuelt kan føre til optagelsen af et stof, som ECHA forinden har identificeret som et særligt problematisk stof, i bilag XIV til REACH-forordningen.

74. Det forekommer mig indlysende, at et kemisk stof kan identificeres som særligt problematisk og optages i bilag XIV til forordningen af flere af de i REACH-forordningens artikel 57 nævnte grunde. Denne fortolkning understøttes af ordlyden af REACH-forordningens artikel 58, stk. 1, litra b), hvorefter afgørelsen om optagelse af et stof i bilag XIV bl.a. præciserer »stoffets iboende *egenskab/egenskaber* som omhandlet i [forordningens] artikel 57« [21].

75. Hvad i øvrigt angår virkningerne af optagelsen af et stof på kandidatlisten og i bilag XIV til REACH-forordningen af flere af de i forordningens artikel 57 nævnte grunde, kan den sidstnævnte (optagelse) bestemt ændre forpligtelserne for de personer, som har interesse i markedsføringen eller brugen af dette stof. Det fremgår af REACH-forordningens artikel 60, stk. 2, at der, ud over visse mindre undtagelser, tildeles en godkendelse, hvis risikoen for menneskers sundhed eller miljøet ved anvendelsen af et stof som følge af de *iboende egenskaber, der er specificeret i bilag XIV i den nævnte forordning*, er tilstrækkeligt kontrolleret, således som dette er dokumenteret ved ansøgerens risikovurdering.

21 – Min fremhævelse.

76. Ved at forbyde optagelsen på et senere tidspunkt af det samme stof på kandidatlisten af andre grunde, som ikke oprindeligt var anerkendte, ville effektiviteten og fuldstændigheden af den godkendelsesprocedure, som udgør det centrale element i ordningen for regulering af kemiske stoffer i det indre marked, dermed blive begrænset. Når et stof først var identificeret som særligt problematisk stof, ville det i sådanne tilfælde ikke senere kunne optages i bilag XIV til REACH-forordningen af grunde, som var ukendte på tidspunktet for den første identifikation, og ville ikke hvad angår disse grunde kunne underkastes godkendelsesproceduren.

77. Desuden forekommer det mig, at det ikke bestrides, at ECHA ved den første identifikation af et kemisk stof kan optage dette stof på kandidatlisten af flere af de i REACH-forordningens artikel 57, litra a)-f), nævnte grunde. I dette tilfælde ville der stadig være tale om en simpel optagelse af dette stof på nævnte liste. Af de ovenfor nævnte årsager ser jeg ikke, hvorfor en sådan operation ikke kan foregå i to faser. I modsat fald kunne det afholde ECHA fra at foretage en øjeblikkelig optagelse af et kemisk stof på kandidatlisten, da det senere kunne vise sig, at dette stof har andre iboende egenskaber, som ligeledes kvalificerer det som et særligt problematisk stof som omhandlet i REACH-forordningens artikel 57. Det ville imidlertid være i strid med REACH-forordningens mål at udsætte at underlægge stoffet godkendelsesproceduren, idet dette stof ville kunne markedsføres og bruges uden at skulle opfylde de forpligtelser, som ville følge af en optagelse på kandidatlisten. I denne forbindelse skal det bemærkes, at REACH-forordningen ifølge artikel 1, stk. 1, hovedsageligt har til hensigt at sikre et højt beskyttelsesniveau for menneskers sundhed og miljøet.

78. I betragtning af de utilfredsstillende resultater af en ordlydsfortolkning af REACH-forordningens artikel 59, stk. 8, og under hensyntagen til de entydige konklusioner, der følger af en systematisk og teleologisk fortolkning, er jeg derfor af den opfattelse, at appellantens argument, som hovedsageligt støttes på bestemmelsens ordlyd, ikke kan tiltrædes.

79. Det første appelanbringendes første led skal derfor forkastes som ugrundet.

C. Om det første anbringendes andet led vedrørende angivelige uregelmæssigheder i proceduren til vedtagelse af den omtvistede afgørelse

1. Parternes synspunkter

80. Med det første anbringendes andet led har appellanten foreholdt Retten, at denne ikke bl.a. i præmis 85-98 i den appellerede dom har antaget, at den omstændighed, at Kongeriget Danmark havde ændret sit oprindelige forslag, ikke var i strid med beslutningsproceduren i REACH-forordningen. Nærmere bestemt skulle Retten have begået en retlig fejl ved at fastslå, at Kongeriget Danmark ikke havde erstattet sit oprindelige forslag med et nyt forslag, men alene havde opdelt det i otte særskilte dele, inden det trak forslagene om identifikation af tre andre stoffer med hensyn til deres indvirkninger på miljøet tilbage, hvorimod forslaget vedrørende DEHP blev opretholdt.

81. Hvad angår ECHA har agenturet i sit svarskrift anført, at Kongeriget Danmark har fremsendt et dossier for hvert af de fire omhandlede stoffer. Retten har derfor med rette fastslået, at den omtvistede afgørelse var blevet vedtaget i overensstemmelse med kravene i REACH-forordningens artikel 59.

82. Kongeriget Danmark har i samme tråd erklæret, at der under identifikationsproceduren i REACH-forordningens artikel 59 ikke blev tilføjet oplysninger til de fire dossierer, som det ikke oprindeligt havde fremsendt.

2. Bedømmelse

83. Som svar på appellantens argument, hvorved denne har anfægtet vedtagelsesproceduren for den omtvistede afgørelse, skal det indledningsvis bemærkes, at den i REACH-forordningens artikel 59 fastsatte procedure for identifikation af stoffer i henhold til forordningens artikel 57 – som bemærket af Retten i den appellerede doms præmis 85 – har til formål at sikre, at medlemsstaterne og de interesserede parter under denne procedure kan blive hørt, inden der nås frem til en afgørelse om at optage et stof på kandidatlisten. Desuden har Retten i den appellerede doms præmis 86 med rette bemærket, at REACH-forordningen ikke nærmere fastsætter den måde, hvorpå flere forslag om identifikation af et stof som et særligt problematisk stof som omhandlet i forordningens artikel 57 skal fremsættes.

84. Derfor forbyder REACH-forordningens artikel 59 ikke en medlemsstat at ændre eller tilbagetrække sine forslag vedrørende stoffer, som den skønner, opfylder kriterierne i forordningens artikel 57.

85. I betragtning af, at formålet med identifikationsproceduren for stofferne i REACH-forordningens artikel 57 er at sikre, at de interesserede parter høres, er jeg tilbøjelig til at mene, at fremsættelsen af et nyt forslag, som ikke oprindeligt var fremsat, i løbet af denne procedure vil være i strid med forordningens bestemmelser.

86. En medlemsstat kan foreslå, at et stof, for hvilket der foreligger videnskabelig dokumentation for sandsynlige alvorlige virkninger på menneskers sundhed som omhandlet i REACH-forordningens artikel 57, litra f), identificeres som særligt problematisk på grund af stoffets hormonforstyrrende egenskaber. Inden for rammerne af denne procedure kan medlemsstaten senere foreslå, at det samme stof, for hvilket der foreligger videnskabelig dokumentation for sandsynlige alvorlige virkninger på miljøet, identificeres som særligt problematisk på grund af sine hormonforstyrrende egenskaber. I sådanne tilfælde er der risiko for, at en af faserne i identifikationsproceduren vedrørende dette forslag gennemføres uden deltagelse af alle interesserede parter eller simpelthen udelades.

87. Under alle omstændigheder forekommer det mig, at REACH-forordningen med forbehold for ovennævnte tilfælde i princippet ikke er til hinder for, at en medlemsstat ændrer eller trækker sit forslag om identifikation af kemiske stoffer tilbage. Jeg er af den opfattelse, at en sådan ændring eller tilbagetrækning er tilladt, forudsat at den ikke har tilføjet nye elementer til det oprindelige forslag. Hvad angår indholdet ville det oprindelige forslag i dette tilfælde blive erstattet af et nyt forslag.

88. I denne henseende er det ubestridt, at Kongeriget Danmark ikke under den procedure, som gav anledning til den omtvistede afgørelse, har fremsat et nyt forslag som anført ovenfor. Efter Rettens bedømmelse i den appellerede doms præmis 88 fremgår det ikke af de dokumenter, der indgår i sagsakterne for Retten, at Kongeriget Danmark havde trukket sit oprindelige forslag fuldstændigt tilbage, og at det var nødvendigt at indsende et nyt forslag. Som anført af Retten foretog denne medlemsstat alene en opdeling af sit oprindelige forslag i otte særskilte dele. Denne opdeling blev efterfulgt af en delvis tilbagetrækning af forslagene vedrørende tre andre stoffer, for så vidt som disse forslag vedrørte alvorlige virkninger på miljøet, imens forslaget vedrørende DEHP blev fastholdt.

89. I denne sammenhæng skal det for det andet bemærkes, at hovedgenstanden for den indledende fase i godkendelsesproceduren, dvs. identifikationsproceduren i REACH-forordningens artikel 59, er de dossierer, som udarbejdes for stoffer, som ifølge Kommissionen eller en medlemsstat opfylder kriterierne i forordningens artikel 57.

90. Efter udarbejdelsen forelægges disse dossierer medlemsstaterne, som kan fremsætte deres bemærkninger til identifikationen af det pågældende stof. Derefter sendes disse dossierer til Medlemsstatsudvalget, hvor de danner grundlag for den diskussion, hvorved der skal opnås enstemmighed med hensyn til identifikationen af et stof som særligt problematisk stof. Identifikationsproceduren i REACH-forordningens artikel 59 er således overholdt, når et dossier udarbejdes for hvert stof og anvendes under hele denne procedure.

91. I det foreliggende tilfælde er der som anført af Retten i den appellerede doms præmis 87 for ECHA blevet fremlagt et særskilt dossier i overensstemmelse med bilag XV til REACH-forordningen for hvert af de fire stoffer, som var omfattet af Kongeriget Danmarks oprindelige forslag.

92. Det fremgår ikke af den appellerede dom, at ændringen og den delvise tilbagetrækning af Kongeriget Danmarks oprindelige forslag har ført til, at dossieret vedrørende DEHP er blevet erstattet. Formen af det oprindelige forslag er ganske vist blevet ændret, men det er hverken medlemsstatens oprindelige forslag – i det omfang det vedrørte identifikationen af DEHP som hormonforstyrrende stof, der kan have alvorlige virkninger på miljøet som omhandlet i REACH-forordningens artikel 57, litra f) – eller dossiererne fremsendt til ECHA.

93. Af disse grunde er jeg af den opfattelse, at det første anbringendes andet led er ugrundet.

D. Om det første anbringendes tredje led vedrørende den angivelige omgåelse af den af Europa-Parlamentet og Rådet for den Europæiske Union fastsatte obligatoriske procedure

1. Parternes synspunkter

94. Med det første appelanbringendes tredje led har appellanten foreholdt Retten, at den bl.a. i præmis 105-132 i den appellerede dom forkastede appellantens argument, hvorefter ECHA's afgørelse og den af ECHA gennemførte procedure inden vedtagelsen af afgørelsen omgik den juridisk bindende procedure, som Parlamentet og Rådet har fastsat for vedtagelsen af harmoniserede kriterier med henblik på identifikationen af hormonforstyrrende stoffer.

95. I denne henseende har appellanten påberåbt sig afgørelse nr. 1386/2013/EU[22], hvori det inden for rammerne af prioriteret mål nr. 3 bestemmes, at Den Europæiske Union vil udvikle harmoniserede farebaserede kriterier til identificering af hormonforstyrrende stoffer med henblik på at videreudvikle og gennemføre metoder til at tackle kombinationsvirkninger af kemikalier og spørgsmålene i forbindelse med hormonforstyrrende stoffer i al relevant EU-lovgivning. Ifølge appellanten er vedtagelsen af passende foranstaltninger til gennemførelse af de prioriterede mål i afgørelse nr. 1386/2013 bl.a. blevet tillagt Kommissionen. I øvrigt skulle det fremgå af denne afgørelse, at de harmoniserede anvendelseskriterier, som Unionen har udviklet med henblik på identifikationen af hormonforstyrrende stoffer, skal anvendes i forbindelse med alle Unionens retsakter, herunder REACH-forordningen.

22 – Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse af 20.11.2013 om et generelt EU-miljøhandlingsprogram frem til 2020 »Et godt liv i en ressourcebegrænset verden« (EUT 2013, L 354, s. 171).

96. Appellanten har ligeledes påberåbt sig forordning (EU) nr. 528/2012[23] og gjort gældende, at Kommissionen i overensstemmelse med forordningens artikel 5, stk. 3, senest den 13. december 2013 skulle vedtage retsakter vedrørende specifikke videnskabelige kriterier til bestemmelse af hormonforstyrrende egenskaber. I denne forbindelse har appellanten anført, at Kommissionen ifølge punkt 3.6.5 i bilag II til forordning (EF) nr. 1107/2009[24] senest den 14. december 2013 skulle forelægge et udkast til foranstaltninger om specifikke videnskabelige kriterier til bestemmelse af hormonforstyrrende egenskaber.

97. Endelig har appellanten med henvisning til Rettens betragtninger i den appellerede doms præmis 122 og 123 vedrørende den køreplan, som Kommissionen offentliggjorde i juni 2014, anført, at appellanten ikke for Retten har fremført den tese, at dette dokument var juridisk bindende. Appellanten har derimod nævnt dette dokument, bl.a. til støtte for det argument, hvorefter identifikationen af DEHP i henhold til REACH-forordningens artikel 57, litra c), på grundlag af ECHA's egne ad hoc-kriterier er ulovlig og uacceptabel i det tilfælde, hvor der i EU-retten ikke er fastsat almene anvendelseskriterier med henblik på identifikationen af hormonforstyrrende stoffer, og hvor udarbejdelsen af disse kriterier er blevet tillagt Kommissionen ved juridisk bindende EU-tekster.

98. Hvad angår ECHA har agenturet i sit svarskrift anført, at der ikke foreligger en af Parlamentet og Rådet defineret og juridisk bindende procedure, som kunne suspendere anvendelsen af REACH-forordningens artikel 57, litra f), i forhold til hormonforstyrrende egenskaber.

99. Hvad angår Kongeriget Danmark og Kongeriget Sverige finder de ikke, at Rettens betragtninger vedrørende den angivelige omgåelse af den af Parlamentet og Rådet fastsatte obligatoriske procedure er behæftet med en retlig fejl.

2. Bedømmelse

100. Hvad for det første angår afgørelse nr. 1386/2013 og udviklingen af harmoniserede farebaserede kriterier til identificering af hormonforstyrrende stoffer, er jeg af den opfattelse, at der i det mindste på dette stadium af udviklingen af ordningen for regulering af kemiske stoffer er tale om et ledende princip eller en programerklæring. Ifølge punkt 50, tredje afsnit, andet punktum, i bilaget til denne afgørelse vil Unionen »udvikle« harmoniserede kriterier.

101. I øvrigt får analysen af punkt 50, første og andet afsnit, i bilaget til afgørelse nr. 1386/2013 mig til at tænke på, at de »harmoniserede kriterier« i forbindelse med denne afgørelse skal forstås som kriterier, der ikke har til formål at erstatte de kriterier, som allerede er fastsat i REACH-forordningens artikel 57, og som ECHA anvender i forbindelse med proceduren i forordningens artikel 59. Ifølge punkt 50, første afsnit, første punktum, i bilaget til afgørelse nr. 1386/2013, er der i lovgivningen om kemikalier, herunder REACH-forordningen, fastsat en »grundlæggende beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet«. Desuden er det, som det fremgår af punkt 50, andet afsnit, første punktum, i dette bilag, nødvendigt at optrappe indsatsen for at sikre, at alle relevante særligt problematiske stoffer, herunder stoffer med hormonforstyrrende egenskaber, opføres på kandidatlisten. Selv om der efter afgørelse nr. 1386/2013 skal udvikles harmoniserede kriterier, er jeg af den opfattelse, at der under alle omstændigheder er tale om fremtidige kriterier, som formentlig vil være strengere end dem, som er fastsat i REACH-forordningen.

23 – Europa-Parlamentets og Rådets forordning af 22.5.2012 om tilgængeliggørelse på markedet og anvendelse af biocidholdige produkter (EUT 2012, L 167, s. 1).

24 – Europa-Parlamentets og Rådets forordning af 21.10.2009 om markedsføring af plantebeskyttelsesmidler og om ophævelse af Rådets direktiv 79/117/EØF og 91/414/EØF (EUT 2009, L 309, s. 1).

102. Hvad for det andet angår forordning nr. 528/2012 har Retten i den appellerede doms præmis 109 med rette anført, at denne forordning, som det følger af dens artikel 2, stk. 3, litra j), finder anvendelse uden at berøre REACH-forordningen. Som afgørelse nr. 1386/2013 kan forordning nr. 528/2012 således ikke så tvivl om anvendeligheden de kriterier for identifikation af hormonforstyrrende stoffer, som er fastsat i REACH-forordningens artikel 57, og som ECHA har anvendt i forbindelse med proceduren i forordningens artikel 59.

103. For det tredje finder jeg, at det samme gør sig gældende for så vidt angår punkt 3.6.5 i bilag II til forordning nr. 1107/2009. Retten har i den appellerede doms præmis 117 og 118 med rette fastslået, at det følger af dette punkt, at det er tilladt at efterprøve, om et stof har hormonforstyrrende egenskaber og kan have skadelige virkninger, ikke alene »på grundlag af en vurdering i overensstemmelse med [EU]-retningslinjer eller internationalt anerkendte retningslinjer for testning«, men ligeledes på grundlag af »andre tilgængelige data og oplysninger, herunder en gennemgang af den videnskabelige litteratur foretaget af [Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet]«. Jeg bemærker, at anvendelsen af udtrykket »herunder« ikke gør det muligt at undtage virkningerne i de analyser, som ECHA foretager i overensstemmelse med REACH-forordningen, fra disse »andre tilgængelige data og oplysninger«.

104. Endelig for det fjerde og af de samme grunde er jeg af den opfattelse, at appellantens argumenter vedrørende den køreplan, som Kommissionen offentliggjorde i juni 2014, ikke kan tiltrædes. Som anført af appellanten henviser dette dokument til forordning nr. 528/2012 og nr. 1107/2009. Som det fremgår af punkt 102 og 103 i nærværende forslag til afgørelse, kan de kriterier, som finder anvendelse i forbindelse med disse forordninger, ikke på nuværende tidspunkt erstatte de kriterier, som er fastsat og anvendes i forbindelse med REACH-forordningen.

105. Jeg er derfor af den opfattelse, at det første anbringendes tredje led skal forkastes som ugrundet.

106. I lyset af disse betragtninger finder jeg, at det første anbringende med sine tre led skal forkastes i sin helhed.

VII. Forslag til afgørelse

107. Under disse omstændigheder foreslår jeg, at Domstolen forkaster appellens første anbringende i sin helhed som ugrundet.